Uchwała nr 250

Rady Działalności Pożytku Publicznego

z dnia 13 listopada 2026 r.

w sprawie opinii do projektu ustawy o zrównoważonym rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych

Na podstawie art. 35 ust. 2 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 oraz z 2026 r. poz. 1040) oraz § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052), Rada Działalności Pożytku Publicznego uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Rada Działalności Pożytku Publicznego, zwana dalej „Radą", popiera kierunek zmian służących usprawnieniu współpracy samorządów i poprawie dostępu do usług publicznych w miastach i ich obszarach funkcjonalnych. Do projektu ustawy o zrównoważonym rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych, w wersji z dnia 30 września 2026 r., zwanego dalej „projektem", Rada zgłasza jednak uwagi, zastrzeżenia i rekomendacje określone w niniejszej uchwale, które sprawiają, że bez ich wdrożenia jesteśmy zmuszeni projekt ocenić negatywnie pod kątem poprawności zdefiniowania i roli mechanizmów partycypacji i dialogu obywatelskiego.

2. Rada pozytywnie ocenia obowiązek współpracy z partnerami przewidziany w art. 25 projektu, objęcie związków rozwojowych i metropolitalnych przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz dodanie zrównoważonej mobilności miejskiej do sfery zadań publicznych w art. 119 projektu w brzmieniu „17a) zrównoważonej mobilności miejskiej".

3. Rada negatywnie opiniuje i zwraca uwagę na błędne metodologicznie oraz systemowo zdefiniowanie partnerów reprezentujących zorganizowane społeczeństwo obywatelskie i nie popiera wskazywania w art. 123 pkt. 7) c) Rady Działalności Pożytku Publicznego jako partnera reprezentującego zorganizowane społeczeństwo obywatelskie. Twierdzenie, że ciało o charakterze konsultacyjno-doradczym administracji publicznej spełnia kryteria definicyjne zorganizowanego i niezależnego od

władz publicznych społeczeństwa obywatelskiego, stanowi zapis bezpośrednio zagrażający niezależności społeczeństwa obywatelskiego oraz jego organizacji i uzależnienia ich od woli i decyzji administracji.

Zgodnie z ustawą o pożytku publicznym art. 35 „Powołuje się ją [RDPP] jako organ opiniodawczo-doradczy Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego na 3-letnią kadencję. Do jej głównych zadań należy m.in. wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych i programach rządowych, opiniowanie stosowania ustawy, mediacja w sporach między administracją a organizacjami pozarządowymi oraz analiza prowadzonych kontroli." Wojewódzkie Rady Działalności Pożytku Publicznego powołuje marszałek województwa jako organ konsultacyjny i opiniodawczy, zaś rady powiatowe i gminne są powoływane przez organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego jako organy konsultacyjno-opiniodawcze. Są to więc ciała, których skład jest uzależniony od decyzji administracji, zaś same organizacje stanowią jedynie 50% składu.

Za partnerów reprezentujących zorganizowane społeczeństwo obywatelskie można uznać tylko te organizacje i ich legalne związki oraz organizacje reprezentatywne, które są w pełni niezależne od woli administracji.

Za prawidłowy wzór definicji partnerów spoza administracji Rada uznaje propozycję ujętą w uchwale Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa nr 8 z dnia 23.04.2025, który w sposób prawidłowy systemowo określa definicję partnerów spoza administracji.

Ważne jest jednak, by Rada pojawiła się w katalogu partnerów, których nie wolno pomijać w dyskusji, gdyż mimo niespełniania przesłanki niezależności od władz p[publicznych, stanowi ona platformę dialogu obywatelskiego i dlatego Rada Działalności Pożytku Publicznego powinna zostać wskazana jako osobna kategoria

„e) Rada Działalności Pożytku Publicznego"

jako ważne ciało o charakterze konsultacyjno-doradczym. Nieprawidłowym metodologicznie i systemowo jednak jest wskazywanie jej jako partnera reprezentującego zorganizowane społeczeństwo obywatelskie.

Rada wskazuje także na znaczenie innych ciał dialogu, w tym w obszarze ekonomii społecznej, jako tych które stanowią głos obywateli i obywatelek lub konkretnych

środowisk w dialogach tematycznych. Dlatego Rada proponuje również dodanie punktu f

„f) jako szczególną formę partnerów wskazuje się także tematyczne ciała o charakterze konsultacyjnym i doradczym, których prace odnoszą się m.in. do obszaru włączenia społecznego, integracji, ekonomii społecznej, w których skład niezależnych od administracji podmiotów o charakterze niedochodowym stanowi co najmniej 50%.

Dodatkowo Rada zwraca uwagę, iż przedsiębiorstwa społeczne powinny zostać enumeratywnie wymienione w katalogu partnerów gospodarczych. Wówczas 7b) przyjmie brzmienie:

„b) partnerzy gospodarczy – organizacje pracodawców nie będące partnerami społecznymi, w tym samorządy zawodowe, izby gospodarcze, *przedsiębiorstwa społeczne oraz ich związki i zrzeszenia"*

3. W celu wykonania obowiązku współpracy określonego w art. 25 ust. 1, ust. 2 pkt 3 oraz ust. 4 projektu Rada wnosi o uzupełnienie art. 58 o zapisy stanowiące o obligatoryjności a n ie fakultatywności powołania komitetu społecznego oraz ustawową gwarancję reprezentacji organizacji pozarządowych i ich związków w tym ciele, z rozdzieleniem miejsc obsadzanych w drodze desygnowania przez uprawnione związki organizacji pozarządowych od miejsc obsadzanych w otwartym naborze i wyborach przez organizacje pozarządowe.

Rada wnosi ponadto o uzupełnienie art. 73–75 i art. 77 o gwarancje stałego udziału reprezentacji obywatelskiej w pracach komitetu rozwoju, jawności tych prac oraz społecznego monitorowania przygotowania i wykonania karty rozwoju.

Szczegółowe postulaty określają § 3 ust. 5 oraz § 5 niniejszej uchwały.

4. Wzmocnienie projektu ustawy o obligatoryjność dialogu obywatelskiego i wymiar partycypacyjny, blisko ludzi i proponowane rozwiązania wymagają uzupełnienia projektu ustawy o gwarancje rzeczywistego udziału organizacji pozarządowych i ich związków w przygotowaniu, realizacji i ocenie działań oraz o przejrzyste zasady i finansowanie współpracy. Udział organizacji powinien obejmować także diagnozę potrzeb i wybór rozwiązań, zanim zostaną przesądzone kierunki interwencji.

§ 2.

1. Rada wnosi do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o uzupełnienie materiałów przekazanych do zaopiniowania o projekt rozporządzenia przewidzianego w art. 90 ust. 5 projektu i zapewnienie Radzie możliwości przedstawienia odrębnej opinii do jego treści.
2. Rozporządzenie ma określać między innymi minimalne standardy partycypacji społecznej przy sporządzaniu, realizacji i monitorowaniu planu zrównoważonej mobilności miejskiej. Z uwagi na zastrzeżenie zawarte w art. 56 ust. 3 projektu jego treść ma zasadnicze znaczenie dla oceny całego systemu konsultacji. W przekazanym Radzie zestawie dokumentów projektu tego rozporządzenia nie przedstawiono.
3. Rada rekomenduje, aby podstawowe gwarancje udziału interesariuszy wynikały z ustawy, a rozporządzenie określało standardy szczegółowe, dostosowane do planowania mobilności. Regulacja wykonawcza powinna umożliwiać podnoszenie jakości partycypacji przez zgromadzenie i nie obniżać gwarancji ustawowych.
4. Rada wskazuje, że projekt rozporządzenia ma zasadnicze znaczenie dla pełnej oceny gwarancji partycypacyjnych. Regulamin pracy Rady Ministrów przewiduje dołączanie projektów podstawowych aktów wykonawczych na określonych etapach procedury, w szczególności przy wniosku do Stałego Komitetu Rady Ministrów (§ 60 ust. 3 pkt 7). Wniosek Rady o udostępnienie projektu rozporządzenia służy zapewnieniu możliwości merytorycznego zaopiniowania całego mechanizmu partycypacji; nie jest równoznaczny ze stwierdzeniem obowiązku załączenia każdego aktu wykonawczego na każdym etapie konsultacji.
5. Rada wnosi o uzupełnienie końcowej części art. 90 ust. 5 projektu następującą wytyczną:

„oraz mając na uwadze zapewnienie dostępnego i rzeczywistego udziału interesariuszy, w tym organizacji pozarządowych, na wszystkich etapach przygotowania, realizacji i monitorowania planu, z zachowaniem minimalnych gwarancji określonych w art. 56 i 57.”

§ 3.

1. Rada wnosi o zmianę art. 58 ust. 1 projektu przez ustanowienie obowiązku utworzenia komitetu społecznego jako stałego forum współpracy i dialogu o funkcji opiniodawczo-doradczej. Obowiązek ten może być wykonany z wykorzystaniem istniejącego gremium, po dostosowaniu jego składu i zasad działania do wymagań ustawy.
2. Rada rekomenduje dodanie przepisu stanowiącego, że powołanie komitetu społecznego i uzyskanie jego opinii nie zastępują konsultacji z interesariuszami wymaganych ustawą ani innymi przepisami. Komitet powinien wspierać konsultacje i monitorować ich jakość, z zachowaniem możliwości bezpośredniego zgłaszania uwag przez podmioty spoza jego składu.
3. Rada wnosi o uzupełnienie art. 58 ust. 3 projektu o obowiązek zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej i finansowej oraz pokrywania z budżetu związku kosztów działania komitetu, w tym dostępności posiedzeń, dostępu do informacji i niezbędnego wsparcia eksperckiego.
4. Ustawa powinna odrębnie określać prawo do zwrotu uzasadnionych kosztów udziału w pracach komitetu. Samo rozszerzenie zakresu obsługi o obsługę finansową nie tworzy wystarczająco jednoznacznej podstawy takiego zwrotu. Szczegółowe zasady, dokumentowanie i limity kosztów powinno określać zgromadzenie w uchwale.
5. Rada proponuje nadanie art. 58 ust. 1 projektu następującego brzmienia:

„1. W związku rozwojowym tworzy się komitet społeczny. Zgromadzenie określa zasady jego działania w uchwale, o której mowa w art. 56 ust. 2, z zachowaniem wymagań niniejszego artykułu. Funkcję komitetu społecznego może wykonywać istniejące gremium, jeżeli jego skład i zasady działania spełniają te wymagania.”

6. Rada proponuje dodanie w art. 58 po ust. 2 ustępów 2a–2k w brzmieniu:

„2a. Powołanie komitetu społecznego oraz uzyskanie jego opinii nie zastępują konsultacji z interesariuszami wymaganych niniejszą ustawą lub przepisami odrębnymi.

2b. W skład komitetu społecznego wchodzą w szczególności, w ramach dwóch odrębnych pul miejsc:

1. po jednym przedstawicielu każdego uprawnionego związku organizacji pozarządowych, desygnowanym przez ten związek.
2. przedstawiciele organizacji pozarządowych prowadzących działalność na obszarze związku rozwojowego, wybrani przez te organizacje w otwartym naborze i wyborach.

2c. Uprawnionym związkiem organizacji pozarządowych jest zarejestrowane stowarzyszenie osób prawnych, których członkami zwyczajnymi są wyłącznie organizacje pozarządowe lub związek stowarzyszeń, o którym mowa w art. 22 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach, zrzeszający organizacje pozarządowe prowadzące działalność na obszarze związku rozwojowego i wykonujący na tym obszarze statutowe zadania reprezentowania i wspierania organizacji pozarządowych. Spełnienie tych przesłanek potwierdza się na podstawie wpisu do rejestru, statutu, wykazu właściwych organizacji członkowskich. Nie można uzależniać uprawnienia od posiadania siedziby w mieście centralnym ani na obszarze związku rozwojowego.

2d. Liczbę miejsc, o których mowa w ust. 2b pkt 2, ustala się przed ogłoszeniem naboru. Nie może być ona mniejsza niż liczba miejsc obsadzanych na podstawie ust. 2b pkt 1 ani mniejsza niż trzy. Obsadzenie miejsc z ust. 2b pkt 1 nie pomniejsza puli określonej w ust. 2b pkt 2. Przedstawiciele obu pul stanowią łącznie co najmniej połowę składu komitetu; większość składu komitetu stanowią przedstawiciele interesariuszy spoza administracji publicznej.

2e. Nabór i wybory do puli, o której mowa w ust. 2b pkt 2, przeprowadza się według zasad ogłoszonych przed rozpoczęciem naboru w Biuletynie Informacji Publicznej. Ogłoszenie określa liczbę i podział miejsc, warunki kandydowania i udziału w głosowaniu, sposób potwierdzenia działalności na obszarze związku rozwojowego, sposób głosowania i ustalenia wyników, tryb rozstrzygania równej liczby głosów oraz wnoszenia i rozpatrywania zastrzeżeń. Termin zgłaszania kandydatur nie może być krótszy niż 21 dni. Każdej uprawnionej organizacji przysługuje jeden głos. Podział miejsc powinien zapewniać reprezentację różnych części obszaru związku rozwojowego i obszarów działalności oraz udział mniejszych organizacji, w szczególności spoza miasta centralnego.

2f. Weryfikację uprawnień związków i zgłoszeń oraz przeprowadzenie wyborów powierza się komisji powołanej przez zgromadzenie. W skład komisji nie mogą wchodzić kandydaci do komitetu ani osoby pozostające z nimi w relacjach wywołujących uzasadnione wątpliwości co do bezstronności. Skład komisji, wykaz dopuszczonych zgłoszeń, rozstrzygnięcia o odmowie dopuszczenia wraz z uzasadnieniem oraz wyniki głosowania publikuje się w Biuletynie Informacji Publicznej, w zakresie niezbędnym do zapewnienia jawności postępowania. Zainteresowanemu podmiotowi przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń w terminie nie krótszym niż 5 dni od publikacji rozstrzygnięcia. Komisja rozpatruje zastrzeżenia w terminie co najmniej 5 dni i publikuje uzasadnione rozstrzygnięcie przed powołaniem składu komitetu.

2g. Organ wykonawczy powołuje osoby prawidłowo desygnowane albo wybrane. Odmowa powołania może nastąpić wyłącznie z powodu niespełnienia ustawowych przesłanek, braku zgody osoby wskazanej lub naruszenia zasad wyborów mogącego mieć wpływ na wynik; wymaga wskazania podstawy prawnej i uzasadnienia oraz jego publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku wad usuwalnych przed odmową wzywa się do ich usunięcia. Organ wykonawczy nie może zastąpić osoby prawidłowo desygnowanej lub wybranej osobą wskazaną według własnego uznania.

2h. Kadencja komitetu trwa 3 lata. Członkostwo wygasa wyłącznie wskutek śmierci, pisemnej rezygnacji, utraty ustawowych przesłanek uczestnictwa, odwołania desygnowania przez uprawniony związek albo wycofania mandatu przez organizację, która zgłosiła wybraną osobę. Organ wykonawczy stwierdza wygaśnięcie członkostwa, wskazując ustawową przyczynę. Uzupełnienie składu następuje w trybie właściwym dla danej puli miejsc; nie można przenieść zwolnionego miejsca do innej puli.

2i. Ta sama osoba nie może zajmować miejsca z obu pul. Uprawniony związek organizacji pozarządowych nie uczestniczy w naborze ani głosowaniu do puli określonej w ust. 2b pkt 2. Organizacja członkowska tego związku zachowuje prawo zgłoszenia własnej kandydatury i udziału w głosowaniu we własnym imieniu. Członkowie wyłonieni z obu pul korzystają z równego prawa głosu w komitecie społecznym.

2j. Członkowie komitetu mają prawo zgłaszać sprawy do porządku obrad i wnioski dotyczące realizacji zadań związku rozwojowego. Organ wykonawczy zapewnia dostęp do materiałów niezbędnych do opiniowania, z zachowaniem ustawowych ograniczeń

jawności, oraz możliwość udziału w posiedzeniach przy użyciu środków komunikacji na odległość.

2k. Szczegółowe zasady wyłaniania składu i działania komitetu określa zgromadzenie w uchwale przyjmowanej po konsultacjach z interesariuszami, z zachowaniem ust. 2b–2j. Uchwała nie może wykluczać organizacji z udziału w naborze lub wyborach wyłącznie ze względu na wielkość jej budżetu, brak statusu organizacji pożytku publicznego albo wcześniejsze otrzymywanie lub nieotrzymywanie środków od jednostek samorządu terytorialnego lub związku rozwojowego."

7. Rada proponuje nadanie art. 58 ust. 3 projektu następującego brzmienia:

„3. Obsługę organizacyjną, w tym administracyjno-biurową i finansową, komitetu społecznego zapewnia organ wykonawczy. Koszty funkcjonowania komitetu społecznego, w tym zapewnienia dostępności jego prac oraz niezbędnego wsparcia eksperckiego, pokrywa się z budżetu związku rozwojowego."

8. Rada proponuje dodanie w art. 58 ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Członkowi komitetu społecznego, na jego wniosek, zwraca się uzasadnione i udokumentowane koszty przejazdu oraz inne niezbędne koszty udziału w pracach komitetu, w tym koszty zapewnienia wsparcia wynikającego ze szczególnych potrzeb oraz opieki nad osobą zależną na czas udziału w tych pracach. Zgromadzenie określa, w drodze uchwały, szczegółowe zasady zwrotu kosztów, sposób ich dokumentowania oraz maksymalną wysokość podlegającą zwrotowi, mając na względzie usunięcie barier udziału, racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi oraz niedopuszczenie do podwójnego finansowania tych samych kosztów.

5. Organ wykonawczy udziela odpowiedzi na stanowisko lub wniosek komitetu społecznego w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. Stanowiska i wnioski komitetu oraz odpowiedzi organu wykonawczego udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej, z zachowaniem ograniczeń jawności wynikających z ustaw."

9. Rada wskazuje, że rozdzielenie stałego dialogu w komitecie od otwartego procesu konsultacyjnego ma zapewnić bezpośredni udział również interesariuszom spoza składu komitetu. Ustawodawstwo dopuszcza łączenie

funkcji konsultacyjnych i doradczych. Powołanie takiego ciała nie może pozbawiać pozostałych interesariuszy prawa udziału w konsultacjach.

10. Odrębna pula miejsc desygnowanych służy uwzględnieniu mandatu członkowskiego i funkcji reprezentacyjnej związków organizacji pozarządowych. Nie nadaje określonemu związkowi wyłączności reprezentowania sektora ani nie przenosi na administrację prawa wskazania reprezentacji organizacji. Jeżeli przesłanki spełnia kilka związków, każdy korzysta z prawa desygnowania; jeżeli nie spełnia ich żaden, nie tworzy się reprezentacji. Odrębny nabór i wybory zapewniają udział organizacjom lokalnym. Liczebność puli wyborczej dostosowuje się przed naborem do liczby uprawnionych związków, bez zmniejszania liczby już ogłoszonych miejsc. Minimalna liczba trzech miejsc, trzyletnia kadencja i terminy proceduralne stanowią proponowane rozwiązania, a nie odtworzenie obowiązującego prawa.
11. W odniesieniu do komitetu społecznego Rada proponuje dalej idącą gwarancję zwrotu uzasadnionych kosztów. Propozycja nie ustanawia diet ani wynagrodzenia za samo członkostwo przy jednoczesnym założeniu, że funkcja może być wykonywana w ramach obowiązków służbowych.

§ 4.

1. Rada wnosi o ustanowienie minimalnych gwarancji konsultacji z interesariuszami przez wprowadzenie następujących zmian w projekcie:
    1. dodanie w art. 56 ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Konsultacjom z interesariuszami podlegają w szczególności projekt karty rozwoju oraz projekty strategii, planów i programów określających kierunki wykonywania zadań związku rozwojowego, a także projekty ich istotnych zmian. Konsultacje prowadzi się na etapie umożliwiającym rzeczywiste uwzględnienie zgłoszonych uwag.”

    2. zastąpienie w art. 57 ust. 1 wyrazów „nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji” wyrazami „co najmniej na 7 dni przed dniem rozpoczęcia konsultacji” oraz dodanie po ust. 1 ustępów 1a–1c w brzmieniu:

„1a. Termin zgłaszania uwag nie może być krótszy niż 30 dni od dnia udostępnienia projektu wraz z uzasadnieniem oraz informacjami niezbędnymi do jego oceny.

1b. Konsultacje obejmują możliwość zgłaszania uwag w postaci papierowej i elektronicznej oraz co najmniej jedną formę bezpośredniego dialogu z interesariuszami. Organ wykonawczy zapewnia dostępność konsultacji osobom ze szczególnymi potrzebami oraz możliwość udziału osób niekorzystających ze środków komunikacji elektronicznej.

1c. Przepisy ust. 1–1b nie naruszają dalej idących wymagań określonych w przepisach odrębnych. Jeżeli ten sam projekt podlega konsultacjom na podstawie kilku przepisów, dopuszcza się ich łączne przeprowadzenie z zachowaniem wszystkich właściwych wymagań."

3. nadanie art. 57 ust. 2 następującego brzmienia:

„2. Organ wykonawczy opracowuje raport podsumowujący każde przeprowadzone konsultacje z interesariuszami i udostępnia go w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej biura związku, jeżeli taką posiada, w terminie 30 dni od dnia zakończenia konsultacji i nie później niż 7 dni przed przekazaniem konsultowanego projektu właściwemu organowi do przyjęcia lub zatwierdzenia. Raport zawiera wykaz zgłoszonych uwag, propozycję sposobu ich rozpatrzenia wraz z uzasadnieniem oraz informacje o przebiegu i formach konsultacji. Publikacja raportu następuje z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych."

2. Obowiązek sporządzenia raportu należy rozciągnąć na wszystkie konsultowane dokumenty i rozstrzygnięcia, również te, których nie przyjmuje zgromadzenie. Dotyczy to w szczególności karty rozwoju, którą przyjmuje komitet rozwoju, a następnie zatwierdzają organy wymienione w art. 77 ust. 3 projektu.
3. Dla usprawnienia procesu Rada rekomenduje prowadzenie wspólnego kalendarza konsultacji, jednego punktu dostępu do dokumentów oraz dobrowolnego systemu powiadamiania zainteresowanych organizacji. Wspólny proces konsultacyjny może służyć wykonaniu obowiązków wynikających z kilku przepisów, jeżeli spełnia wszystkie właściwe wymagania i pozwala ustalić uwagi do każdego dokumentu.
4. Projekt przewiduje obowiązek konsultowania spraw ważnych i publikowania raportu, lecz nie określa minimalnego czasu na zgłoszenie uwag. Art. 57 ust. 2 wiąże sporządzenie raportu z przedstawieniem projektu aktu prawnego

zgromadzeniu. Pozostawia to niejasność w odniesieniu do dokumentów przyjmowanych w innej procedurze. Doprecyzowanie ma zapewnić jeden standard przy zachowaniu przepisów szczególnych. Proponowane terminy 7 i 30 dni są rekomendacją Rady; nie wynikają z analizowanych przepisów projektu.

§ 5.

1. Rada rekomenduje uzupełnienie przepisów projektu o następujące rozwiązania usprawniające współpracę z organizacjami pozarządowymi:
    1. w art. 6 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 – wyraźne uwzględnienie organizacji pozarządowych oraz ich związków i porozumień we współpracy dotyczącej polityki miejskiej na poziomie krajowym i wojewódzkim;
    2. w art. 77 ust. 2 – wskazanie wprost organizacji pozarządowych i ich związków jako podmiotów współpracujących przy opracowaniu karty rozwoju, w tym przy diagnozie potrzeb, określaniu wariantów działania i wyborze przedsięwzięć;
    3. w art. 73 – zagwarantowanie stałego udziału z głosem doradczym w pracach komitetu rozwoju osób desygnowanych przez uprawnione związki organizacji pozarządowych oraz reprezentacji osób wybranych z puli otwartej komitetu społecznego. Prawo udziału powinno wynikać z ustawy, niezależnie od każdorazowego zaproszenia przez członków komitetu rozwoju;
    4. w związku z art. 119 pkt 1 – doprecyzowanie odpowiedniego stosowania przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z określeniem właściwych organów związku, zasad przyjęcia pierwszego programu współpracy i relacji do programów gmin oraz powiatów. Program związku powinien obejmować zadania należące do jego właściwości i finansowanie współpracy;
    5. w wykonaniu art. 25 – zapewnienie organizacjom dostępu do informacji o planowanych zadaniach i finansowaniu, przejrzystych zasad zlecania zadań oraz możliwości umów wieloletnich, gdy uzasadnia to charakter

zadania i pozwalają na to przepisy. Finansowanie powinno obejmować uzasadnione koszty realizacji i obsługi zadania;

6. w związku z art. 135 – zapewnienie udziału organizacji w diagnozowaniu potrzeb, projektowaniu, realizacji i ocenie usług społecznych, w tym wykorzystanie ich wiedzy o barierach dostępu do usług. Tworzenie struktur ponadlokalnych powinno zachować dostępność wsparcia w poszczególnych gminach i możliwość udziału lokalnych organizacji.

2. Należy umożliwić wykorzystanie istniejących gremiów dialogu i partnerstwa, w tym działających przy związkach ZIT, do wykonywania funkcji komitetu społecznego, jeżeli ich skład, sposób wyboru i zasady działania zostaną dostosowane do wymagań ustawy. Rozwiązanie to powinno ograniczać dublowanie struktur przy zachowaniu samodzielności organizacji i pełnego zakresu partycypacji.

3. Rada proponuje dodanie w art. 77 ust. 2 pkt 4 w brzmieniu:

„4) partnerami w rozumieniu przepisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w tym organizacjami pozarządowymi oraz ich związkami prowadzącymi działalność na obszarze związku rozwojowego.”

oraz dodanie po ust. 2 ustępów 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Współpraca z podmiotami wymienionymi w ust. 2 pkt 4 obejmuje etap diagnozy potrzeb, określania wariantów działania i wyboru przedsięwzięć ujmowanych w karcie rozwoju, a także monitorowanie i ocenę ich realizacji.

2b. Przed przyjęciem karty rozwoju oraz jej istotnej zmiany komitet rozwoju zasięga opinii komitetu społecznego. Termin wydania opinii wynosi 30 dni od doręczenia kompletu materiałów niezbędnych do oceny projektu. Niewydanie opinii w terminie umożliwia dalsze procedowanie projektu i nie jest równoznaczne z jego pozytywnym zaopiniowaniem. Opiniowanie nie zastępuje konsultacji z interesariuszami.

2c. Organ wykonawczy sporządza i publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej zestawienie uwag komitetu społecznego z propozycją ich rozpatrzenia i uzasadnieniem, nie później niż 7 dni przed rozpatrzeniem projektu przez komitet rozwoju. Zestawienie wraz z opinią dołącza się do materiałów przekazywanych komitetowi rozwoju i organom

zatwierdzającym kartę. W razie zmiany sposobu rozpatrzenia uwagi komitet rozwoju podaje uzasadnienie w uchwale, którą przyjmuje kartę.”

4. Rada proponuje dodanie w art. 73 po ust. 4 ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W pracach komitetu uczestniczą stale, z głosem doradczym i prawem składania wniosków:

1. po jednym przedstawicielu każdego uprawnionego związku organizacji pozarządowych, o którym mowa w art. 58 ust. 2c, desygnowanym przez ten związek;
2. przedstawiciel organizacji pozarządowych wskazany przez członków komitetu społecznego wybranych z puli określonej w art. 58 ust. 2b pkt 2, spośród tych członków.

Udział tych osób nie wymaga zaproszenia, o którym mowa w ust. 4. Osoby te otrzymują porządek obrad i materiały w tym samym terminie co członkowie komitetu, z zachowaniem ograniczeń wynikających z ustaw.”

5. Rada proponuje oznaczenie dotychczasowej treści art. 74 jako ust. 1 i dodanie ust. 2 w brzmieniu:

„2. Komitet przedstawia corocznie, do dnia 30 czerwca, komitetowi społecznemu sprawozdanie z koordynacji wdrażania karty rozwoju za rok poprzedni i publikuje je w Biuletynie Informacji Publicznej. Sprawozdanie obejmuje postęp realizacji przedsięwzięć, wykorzystanie środków, stwierdzone opóźnienia i działania korygujące oraz sposób wykorzystania opinii i wniosków komitetu społecznego.”

6. Rada proponuje dodanie w art. 75 ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Posiedzenia komitetu są jawne. Porządek obrad i materiały udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej co najmniej 7 dni przed posiedzeniem. Ograniczenie jawności posiedzenia lub dokumentu może wynikać wyłącznie z ustawy i wymaga wskazania podstawy prawnej.

6. Uchwały, protokoły posiedzeń i imienne wyniki głosowań publikuje się w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie 14 dni od posiedzenia, z zachowaniem ustawowych ograniczeń jawności i przepisów o ochronie danych

osobowych. Protokół obejmuje wnioski reprezentacji obywatelskiej oraz sposób ich rozpatrzenia.

7. Komitet społeczny może kierować do komitetu rozwoju opinie, pytania i wnioski dotyczące karty rozwoju i jej wykonywania. Przewodniczący komitetu rozwoju zapewnia udzielenie uzasadnionej odpowiedzi w terminie 30 dni od ich otrzymania. Wystąpienia i odpowiedzi publikuje się w Biuletynie Informacji Publicznej, z zachowaniem ograniczeń określonych w ust. 6."

7. Wyliczenie w art. 77 ust. 2 ma charakter otwarty, dlatego nie oznacza zakazu współpracy z organizacjami. Wskazuje jednak wprost wyłącznie podmioty publiczne. Uzupełnienie zapewni spójność z obowiązkiem współpracy z partnerami z art. 25 oraz nową definicją partnerów w art. 123 pkt 1. Pozwoli wykorzystać wiedzę organizacji przy ustalaniu przedsięwzięć, ich realizatorów i finansowania, przed konsultacjami gotowego dokumentu.

8. Komitet rozwoju otrzymuje istotne kompetencje dotyczące rekomendowania, przyjmowania i koordynacji wdrażania karty rozwoju. Udział obywatelski powinien obejmować dostęp do materiałów, stałą możliwość przedstawiania stanowisk oraz weryfikację efektów realizacji przedsięwzięć. Rekomendowany udział z głosem doradczym nie zmienia katalogu publicznych stron porozumienia określonego w art. 76 ust. 1 ani właściwości organów zatwierdzających kartę na podstawie art. 77 ust. 3. Komitet społeczny nie otrzymuje kompetencji nadzorczych ani uprawnienia do wstrzymywania działania komitetu rozwoju. Kontrola społeczna jest wykonywana przez jawność, opiniowanie, zadawanie pytań i ocenę sprawozdań.

§ 6.

1. Rada wnosi o uzupełnienie oceny skutków regulacji i jej założeń finansowych o:

    1. organizacje pozarządowe jako odrębną grupę podmiotów, na które oddziałuje projekt, z analizą wpływu na małe i lokalne organizacje, ich udział w konsultacjach oraz dostęp do realizacji zadań publicznych;

2. oszacowanie kosztów konsultacji, działania komitetów społecznych, dostępności, wsparcia eksperckiego i zwrotu kosztów udziału oraz wskazanie źródeł ich finansowania. W razie braku danych należy przedstawić przedziały i jawne założenia, z uwzględnieniem zróżnicowanej skali związków;
3. mierniki jakości współpracy: udział organizacji spoza miasta centralnego, dostępność konsultacji, terminowość odpowiedzi, sposób wykorzystania uwag oraz udział organizacji w realizacji zadań. Monitoring należy oprzeć w pierwszej kolejności na już sporządzanych raportach i sprawozdaniach.

2. Rada rekomenduje przygotowanie, z udziałem organizacji pozarządowych i ich związków, niewiążących wzorów dokumentów i praktycznych wyjaśnień dla nowo tworzonych związków. Powinny one ułatwiać konsultacje, wyłanianie reprezentacji społecznej, zwrot kosztów oraz stosowanie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
3. OSR w części dotyczącej podmiotów objętych oddziaływaniem projektu nie wyodrębnia organizacji pozarządowych. Przedstawiony skoroszyt obejmuje przede wszystkim kalkulacje dochodów z PIT i dopłat do ulg ustawowych. Nie przedstawiono w nim odrębnej kalkulacji kosztów partycypacji i komitetów społecznych. Nie przesądza to, że kosztów tych nie da się pokryć w ramach wydatków ogólnych; uzasadnia jednak ich oszacowanie i wskazanie źródeł finansowania.
4. Wyraźne powiązanie udziału społecznego z zasobami ograniczy ryzyko przerzucenia kosztów konsultacji i pracy eksperckiej na organizacje. Jednocześnie wspólne procedury konsultacyjne, wykorzystywanie istniejących gremiów po ich dostosowaniu i monitoring oparty na istniejących sprawozdaniach pozwolą ograniczyć dodatkowe obowiązki administracyjne.

§ 7.

Rada wnosi o przekazanie niniejszej uchwały

1. Przewodniczącemu Komitetu do spraw Pożytku Publicznego;
2. Ministrowi Funduszy i Polityki Regionalnej;

3. Ministrowi właściwemu do spraw transportu
4. Konwentowi Marszałków
5. Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu
6. Krajowym i regionalnym związkom i federacjom organizacji pozarządowych.
7. Komisji Europejskiej;
8. Komitetom monitorującym krajowe i regionalne programy finansowane z Funduszy Europejskich, w szczególności organizacjom społeczeństwa obywatelskiego uczestniczącym w pracach Komitetów Monitorujących;
9. Zespołowi wspierającemu przygotowanie Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego dla Polski na lata 2028–2034;
10. Komitetowi Umowy Partnerstwa;
11. Podkomitetowi ds. Zasady Partnerstwa Komitetu Umowy Partnerstwa;
12. Podkomitetu do spraw stosowania Karty Praw Podstawowych;
13. Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

a także o przedstawienie Radzie informacji o sposobie rozpatrzenia jej uwag i o dalszych pracach nad projektem.

§ 8.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący

Rady Działalności Pożytku Publicznego

Michał Braun

Maciej Kunysz

Maciej Dawid Kunysz

Elektronicznie podpisany przez Maciej Dawid Kunysz
DN: givenName=Maciej Dawid, c=PL, serialNumber=PNOPL-79070117130, sn=Kunysz, cn=Maciej Dawid Kunysz
Data: 2026.11.16 12:24:10 +01'00'

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Michał Braun
Data: 2026.11.13 20:56:26 CET